

yksinhuoltajaa, 110 000 yli 50-vuotiaasta ja 35 000 vajaakykyistä on saatettu takaisin sorvin ääreen. Kaikki työpaikat eivät ole olleet pysyviä, ja jotkut ovat nopeasti palanneet kortistoon.

Tietysti voi myös kysyä, eikö osa töihin autetuista olisi joka tapauksessa löytänyt töitä hyvässä työllisyystilanteessa. Mene tiedä, ja paljon on vielä tekemättä erityisesti satojen tuhansien työkyvyttömyysavustusta saavien ihmisten työllistämisessä. Konservatiivit päästivät monet työttömät työkyvyttömyysavustukselle pois työttömyystilastoja rumentamasta sillä seuraamuksella, että Britanniassa on nyt enemmän virallisesti työkyvyttömiä kuin toisen maailmansodan jälkeen. Joka tapauksessa tämä maa ei ole enää kaukana täystyöllisyydestä, jos täystyöllisyytenä pidetään tilannetta, jossa neljä prosenttia työvoimasta on vailla työtä.

Vanhusten köyhyys on ollut täällä pitkään vakava huolen ai-

he. Gordon Brown on pelastanut eläkeläisten minimitulolla, pelkällä kansaneläkkeellä elävät eläkeläiset pahimmasta köyhyydestä. Sitä on arvosteltu, koska se takaa tietyn tulotason kaikille eikä siksi kannusta eläkesäätöihin. Hallituksen eläkepolitiikka on joka tapauksessa nyt valinkauhassa, koska eläkekriisi yllätti yhtäkkiä Britannian, jonka kuviteltiin rahastoidun järjestelmänsä takia selviävän ongelmasta parhaiten Euroopassa. Se vain on toistaiseksi selvää, että eläkeikää tullaan nostamaan reippaasti nykyisestä 65 vuodesta joko vapaaehtoisuuden pohjalla kuten Yhdysvalloissa tai sitten pakolla. Neljännes yli 65-vuotiaasta jatkaa jo työntekeä ja kolmannes 65-vuotiaasta on valmis jatkamaan ainakin 70-vuotiaaksi, kertovat mielipidetutkimukset.

Britannian sukupolvesta toiseen sosiaalisena perimänä jatkunut köyhyyskulttuuri johtuu osittain huonoista valtion kou-

luista. Blairin hallitus on onnistunut parantamaan koulujen tasoa ja varsinkin keskiluokan lapset pääsevät nyt niistä helpommin yliopistoon ilman, että heidän vanhempiansa on uhrattava huimia summia yksityiskouluihin. Vastineeksi opiskelijoiden lukukausimaksut ovat kohonneet.

Mutta työväenpuolue ei ole onnistunut toistaiseksi tavoitteessaan parantaa huonoimmin koulussa menestyvän 15 prosentin koulusuorituksia. Tämä vähempiosaisten ryhmä lähtee yhä koulusta 16-vuotiaana ilman mitään tutkintoja. Myös näiden nuorten ammattikoulutus on yhä rempallaan moniin muihin EU-maihin verrattuna. Huonoimman oppilasaineksen auttaminen on ratkaisevaa taistelussa Britannian sitkeää köyhyyskulttuuria vastaan, ja siihen työväenpuolueen hallitus aikoo uudella kaudellaan keskittyä.

Kävelykeppi

JUHA PARTANEN

Vanhenemisessa on riesansa: jonglööri alkaa tiputella pallojaan, professori unohtaa kesken lauseen mitä oli sanomassa. Itselleni pelkkä kadulla käveleminen alkaa tuottaa vaikeuksia. Pitäisikö hankkia keppi tai sauva? Asiaa kannattaa pohtia.

Keppi on yksinkertainen esi-

ne, suora puinen jäykkä varsi, johon liittyy usein kahva. Se on yksi ihmisen ensimmäisiä työkaluja, kaikissa yhteiskunnissa; se on myös yksi ihmisen ensimmäisiä aseita. Kepin arkkityyppi on sauva: tukeva, karkeasti viimeistelty puunoksa tai varsi, edelleen paimenten ja pyhiin-

vaeltajien käytössä. Kerran, lapinvaelluksella, minun piti ylittää joki. Syyssateet – viikon aikana oli satanut jokainen päivä – olivat nostaneet veden pinnan rinnan tasalle ja virtaus oli voimakas. Taitoin ja karsin nuoren koivun avukseni. Riisin housut ja kahlasin pitkin joen pohjaa,

tunnustellen kiviä sauvallani, ja siihen tukeutuen pääsin toiselle rannalle ilman ongelmia.

Keppejä on kaikenlaisia, palvelmassa monenlaisia tarkoituksia. Opettajan karttakeppi lienee siirtynyt historiaan audiovisuaalisten laitteiden tieltä, ja onhan kurinpitokin löystynyt. Sokeat tunnustelevat edelleen katua valkoisilla kepeillään esteitä väistääkseen. Baudelairin flanööriä ei pysty kuvittelemaan ilman eleganttia kävelykeppiä, kahva hopeaa tai norsunluuta. Chaplinin keikaroiva kulkuriahmo keppeineen ja knalleineen tulee mieleen, samoin Fred Astaire silinterihatussa, säestämässä kepillään stepin rytmejä.

Keppi voi pienentyä jopa pieneksi puikoksi, mutta siihen voi myös kietoutua vahvoja symbolisia latauksia, vahvaa ilmaisu-

Hallitsijan valtikka on rajattoman vallan merkki, taikurin sauva saa aikaan ihmeitä. Kapellimestarin käsissä tahtipuikosta tulee mykkä instrumentti, joka ilmaisee sävellyksen rytmiä ja kadensseja, hidastuksia ja kiihdytyksiä, crescendoja ja diminuendoja, aksentteja ja ratkaisevia käännekohtia.

Keppi ei ole miekka tai keihäs, mutta sitä voi hyvin käyttää aseena. Kiertelin kerran Algeriassa autolla. Eräänä päivänä saavuimme pieneen berberikylään illansuussa. Kylän miehet olivat kerääntyneet pääkadulle, kaikilla pitkä sauva ja yllään harmaa viitta. Yhtäkkiä joukossa puhkesi tappelu, kepiniskuja sinkoili sinne ja tänne. Kaasutimme pois kiireesti jäämättä katselemaan lopputulosta. Kahakalla ei näyttänyt olevan mitään yhteistä

kendon tai capoeiran kanssa.

Meillä kävelykeppi ei ole nykyään muodissa. Siihen turvautuvat vain vanhukset ja liikuntavammaiset. Tosin olen nähnyt Pekka Tarkan ylpeänä hienosta perintökepistään ja voin mainiosti kuvitella Matti Klingenin ottavan kepin mukaan päiväkävelylleen. Mutta onhan meillä sauvakävely! Pitäisiköhän minunkin liittyä tähän monisatuhantaiseen joukkoon, joka ikään kuin hiihtää ilman suksia, käsissä suksisauvat ilman sompaa. Väitetäänhan sen olevan hyväksi terveydelle.

Pitäisikö siis hankkia kävelykeppi tai kävelysauvat? Totta puhuen, kaikkein mieluiten nojautuisin ystävällisen ihmisen olkapäähän, pitäisin kiinni kädestä.

Ay-liikkeellä on miettimisen aika

PERTTI HEMÁNUS

Kimmo Kevätsalo on lähes koko aikuisikänsä palvellut ammattiyhdistysliikettä eli nykykielellä sanoen ay-liikettä, ensin sen palveluksessa ja sittemmin sen tutkijana. Hän on myös väitellyt aihepiiristä valtiotieteen tohtoriksi. Hänen tietomääränsä tuosta etenkin aiemmin kovin maineikkaasta liikkeestä herättää suurta kunnioitusta, mutta toisaalta tuo kolmeen suureen järjestöön jakautunut liike on yhä niin laaja, että parhaankaan tutkijan voi-

min ei läheskään kaikkia asioita voi mitenkään ratkoa.

Puhelinkeskustelumme aikana Kevätsalo kertoi muun muassa, että vain kolmessa Pohjoismaassa eli Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa ay-liike on yhä voimakas. Totta kai ammattiyhdistystoimintaa on hyvin monessa valtiossa noiden kolmen ulkopuolellakin, mutta numeronjen valossa se joka tapauksessa on vähäisempää. Miksi, se on tuhannen taalan kysymys.

Kimmo Kevätsalo
Yhdestoista hetki. Osa 1
Uuden vuosituhannen
ay-liike paikallistasolla
Käyttötieto 2005
276 s.

Kun seuraa vaikkapa tv:stämme työnantaja- ja työntekijäpuolen vastauksia samoihin kysymyksiin kriisitalanteessa, alkaa helposti ajatella, että työnanta-